

PROGRAM KRAJOWY FAMI

INFORMACJE DOTYCZĄCE WYZNACZONYCH INSTYTUCJI

Instytucje właściwe odpowiedzialne za systemy zarządzania i kontroli

Instytucja	Nazwa instytucji	Kierownik instytucji	Adres	E-mail	Data wyznaczenia	Działania delegowane
Organ Odpowiedzialny	DEPARTAMENT WSPÓLPRACY MIĘDZYNARODOWEJ I FUNDUSZY EUROPEJSKICH, MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI	GRZEGORZ POLAK, DYREKTOR	5 Batorego, 02-591 Warszawa, Polska	wojciech.krawczyk@mswia.gov.pl		
Organ Audytowy	GENERALNY INSPEKTOR KONTROLI SKARBOWEJ	AGNIESZKA KRÓLIKOWSKA, GENERALNY INSPEKTOR KONTROLI SKARBOWEJ	12 Świętokrzyska, 00-916 Warszawa, Polska	katarzyna.kwiczynska-gruszka@mofnet.gov.pl		
Organ Delegowany	CENTRUM OBSŁUGI PROJEKTÓW EUROPEJSKICH MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH	MARIUSZ KASPRZYK, DYREKTOR	2A Rakowiecka, 02-517 Warszawa, Polska	bartosz.ziolkowski@copemsw.gov.pl		

System zarządzania i kontroli

System zarządzania i kontroli Funduszu Azylu, Migracji i Integracji jest identyczny jak system zarządzania i kontroli Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego. System jest analogiczny do systemów zarządzania i kontroli funduszy SOLID: Europejskiego Funduszu Powrotów Imigrantów, Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców i Funduszu Granic Zewnętrznych. W ramach systemu wyodrębniono trzy instytucje:

Organ Odpowiedzialny - Departament Współpracy Międzynarodowej i Funduszy Europejskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Organ Delegowany - Centrum Obsługi Projektów Europejskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – w zakresie kwestii związanych z weryfikacją finansową i monitorowaniem

Organ Audytowy – Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej

CCI	2014PL65AMNP001
Tytuł	Polska National Programme AMIF
Wersja	2.2
Pierwszy rok	2014
Ostatni rok	2020
Kwalifikowalny od	2014-01-01

Nr decyzji KE	
Data decyzji KE	

1. STRESZCZENIE

Program Krajowy Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (PK FAMI) obejmuje szerokie spektrum działań zaproponowanych do realizacji. Przewiduje się zarówno kontynuację działań prowadzonych w ramach funduszy Programu Ogólnego Solidarność i Zarządzenie Przepływami Migracyjnymi (SOLID) - Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców, Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich i Europejskiego Funduszu Powrotów Imigrantów, jak i nowe działania.

W obszarze azylu główny nacisk kładziony będzie na wzmocnienie systemu azylowego i recepcji, jak również rozwój odpowiednich metod identyfikacji grup szczególnego traktowania i udzielania im niezbędnej pomocy. Głównym celem dla Polski (PL) będzie stworzenie efektywnego, elastycznego i łatwo dopasowującego się systemu recepcji. Zwiększony nacisk położony będzie zatem na poprawę jakości systemu recepcji ze szczególnym naciskiem na osoby szczególnego traktowania, pomoc prawną oraz psychologiczną, a także rozwój kompetencji i kwalifikacji personelu. Priorytetem pozostaje również poprawa wymiany informacji i najlepszych praktyk na poziomie krajów członkowskich i dalszy rozwój efektywnych procedur azylowych. Polska zamierza również zwiększyć swoje zaangażowanie w działania dotyczące przesiedleń poprzez tworzenie zrównoważonych warunków do ich dokonywania. W okresie 2014-2020 Polska rozpocznie działania w obszarze przesiedleń określonych priorytetami Unii Europejskiej, kładąc większy nacisk na osoby wymagające szczególnego traktowania, poczynając od projektu przesiedlenia 100 osób w latach 2016-2017.

Kontynuowane będą wysiłki mające na celu rozwój mechanizmów integracji obywateli państw trzecich pozostających w Polsce, na poziomie zarówno samorządów lokalnych, jak i organizacji pozarządowych. Priorytetem pozostanie świadczenie szerokiego zakresu usług adekwatnych do statusu obywateli państw trzecich przebywających na terytorium Polski. Działania takie jak szkolenia językowe, kursy wprowadzające w społeczeństwo przyjmujące, kursy przygotowujące do wejścia na rynek pracy i integrację, w spójności z Europejskim Funduszem Społecznym (EFS), dadzą takim osobom, w szczególności grupom docelowym takim jak grupy szczególnego traktowania, możliwość integracji. Konieczne będzie wzmocnienie roli organizacji pozarządowych, które odgrywają szczególną rolę w systemie pomocy i wsparcia. Jednocześnie, PK FAMI ułatwi prowadzenie nowych działań, w tym prowadzonych poza granicami UE w ramach celu krajowego Integracja/ Legalna Migracja oraz szerokiego zakresu działań wymienionych w krajowym dokumencie strategicznym zatytułowanym *Polityka migracyjna Polski - stan obecny i postulowane działania*, przyjętym przez Radę Ministrów 31 lipca 2012, takich jak zapobieganie nielegalnej migracji, ochrona obywateli państw trzecich w Polsce, czy monitorowanie procesów migracyjnych i wzmocnienie kanałów wykorzystywanych do upowszechniania wiedzy o migracji legalnej.

Planuje się między innymi prowadzenie działań w zakresie powrotów przymusowych i dobrowolnych, działań mających na celu poprawę warunków w ośrodkach i placówkach detencyjnych, rozwój kwalifikacji i kompetencji personelu pracującego z obywatelami państw trzecich oraz wymianę dobrych praktyk z organami migracyjnym z innych krajów UE. Celami pozostaną również rozwój i wzmocnienie systemu alternatyw dla detencji oraz udostępnianie osobom powracającym bezpłatnej pomocy prawnej. Ważnym jest również wzmocnienie systemu powrotów i reintegracji, ze szczególnym uwzględnieniem powrotów dobrowolnych, wraz ze

wzmocnieniem systemu monitorowania powrotów przez niezależne organizacje pozarządowe.

W ramach PK FAMI Polska zamierza przeznaczyć środki na trzy cele szczegółowe: Azyl – 18,3% (stanowiące 20% alokacji bazowej), Integracja/ Legalna Migracja – 56,9% (stanowiące 53% alokacji bazowej), Powroty 18,3% (stanowiące 20% alokacji bazowej) i Pomoc techniczna – 6,5% (stanowiące 7% alokacji bazowej).

Wszystkie powyższe działania mają na celu wsparcie wdrażania i prowadzenia skutecznej polityki migracyjnej na poziomie kraju i UE.

2. SYTUACJA WYJŚCIOWA W PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM

Podsumowanie obecnej sytuacji (grudzień 2013) w państwie członkowskim w dziedzinach mających znaczenie dla Funduszu

Przeciwdziałanie nieuregulowanej migracji jest nie tylko jednym z priorytetów Unii Europejskiej, ale także istotnym elementem kompleksowego podejścia do zagadnienia zarządzania migracjami na poziomie krajowym. Biorąc pod uwagę sytuację ekonomiczną i społeczną w państwach pochodzenia cudzoziemców, priorytety Unii Europejskiej oraz fakt, że Polska posiada jedną z najdłuższych granic zewnętrznych Unii Europejskiej, nieunikniona stała się ewolucja prawa krajowego, rozwój infrastruktury w zakresie kompleksowego systemu obsługi cudzoziemców oraz stworzenie systemowych rozwiązań w zakresie wsparcia integracji i legalnej migracji obywateli krajów trzecich. 1 maja 2014 r. w Polsce weszła w życie znówelizowana ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, która dostosowuje polskie przepisy prawa do regulacji określonych w prawie Unii Europejskiej. Ponadto do porządku krajowego zostało wdrożonych 15 dyrektyw unijnych.

W zakresie potrzeb szkoleniowych nieodzowna jest poprawa znajomości języków i specjalistycznych umiejętności wśród urzędników i pracowników innych instytucji lub organizacji, którzy współpracują z obywatelami państw trzecich. Ponadto planuje się szkolenia dla obywateli państw trzecich (język polski, poprawa konkurencyjności na rynku pracy, aspekty kulturowe).

Azyl

W roku 2013, w Polsce złożono 5 587 wniosków o status uchodźcy. Wnioski te dotyczyły 14 996 osób. W porównaniu do roku 2012 stanowiło to wzrost o ok. 40% w liczbie obywateli państw trzecich wnioskujących o międzynarodową ochronę. Tendencje wzrostowe zanotowano również w roku 2012. W roku 2014 liczba wniosków sięgnęła 6621, a do 30 czerwca 2015 złożono 3826 wniosków. Średni czas trwania procedury azylowej wynosił 3,8 miesiąca w pierwszej instancji i około 1,5 miesiąca w procedurze odwoławczej. Obecnie istnieje 12 ośrodków dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, które łącznie mogą pomieścić ok. 2230 osób ubiegających się o status uchodźcy. W 5 ośrodkach strzeżonych jest 510 miejsc oraz 48 miejsc w ośrodkach detencyjnych. Wykorzystywane są one zarówno dla osób ubiegających się o azyl ochronę międzynarodową, jak i powracających do krajów pochodzenia. Ogólnie, w roku 2014 w ośrodkach strzeżonych i ośrodkach detencyjnych dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i powracających przebywało 1 630 osób.

Urząd do spraw Cudzoziemców (UDSC) przyjął plany działania na wypadek masowego napływu osób ubiegających się o status uchodźcy (Plan działań Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przy organizacji przyjęć, transportu i pobytu osób ubiegających się o status

uchodźcy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej/uchodźcy z Ukrainy; Plan działań Urzędu do spraw Cudzoziemców na wypadek masowego napływu migrantów z Ukrainy i Plan działań Departamentu Pomocy Społecznej UDSC w przypadku dużego napływu osób ubiegających się o azyl do Polski).

Przykładowo, w roku 2014 UDSC stosował mechanizmy planów gotowości w celu monitorowania sytuacji na Ukrainie. UDSC publikował statystyki na temat obywateli Ukrainy (procedura uchodźcza, pomoc społeczna, legalizacja pobytu), które są aktualizowane dwa razy dziennie (o 9:00 i 15:00), krótkie dokumenty o rozwoju sytuacji na Ukrainie (3-5 razy dziennie) i tygodniowe informacje o sytuacji na Ukrainie.

Zgodnie z wytycznymi dokumentu *Polityka migracyjna Polski - stan obecny i postulowane działania* przyjętego przez Radę Ministrów 31 lipca 2012 ustalającego kierunki polskiej polityki migracyjnej, przeprowadzono również prace nad poprawkami do ustawy o udzielaniu ochrony cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obecnie przygotowany jest dokument wdrożeniowy do *Polityki Migracyjnej Polski i polskiej polityki integracji - zasady i wytyczne*.

W uzupełnieniu zmian w polskim prawodawstwie, w ubiegłym roku wprowadzono nowe rozwiązania instytucjonalne. Zmiany te dotyczyły funkcjonowania ośrodków dla osób ubiegających się o azyl i zasad oraz warunków pobytu. W rezultacie rozpoczęły się prace mające na celu poprawę infrastruktury ośrodków dla osób ubiegających się o azyl (modernizacja, naprawy, dodatkowe wyposażenie, dodatkowa infrastruktura służąca rekreacji, itp.) Ponadto w placówkach poszerzono program szkoleń w celu podniesienia umiejętności i kwalifikacji zawodowych personelu koniecznych do pracy z osobami ubiegającymi się o azyl.

Właściwe wdrażanie powyższych zadań nie byłoby możliwe bez ciągłej wymiany informacji i dobrych praktyk, jak również współpracy z rządem krajowym, samorządami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi i instytucjami międzynarodowymi w innych państwach członkowskich UE, których zakres działania obejmuje kwestie związane z wjazdem i pobytem osób ubiegających się o azyl w Polsce i innych krajach strefy Schengen, jak również z przedstawicielami państw trzecich specjalizującymi się w kwestiach azylu, migracji i integracji.

W dziedzinie migracji, integracji i azylu, nie można pominąć zadań związanych z przyznawaniem statusu uchodźcy obywatelom państw trzecich w Polsce i świadczeniu usług socjalnych w czasie trwania procedur administracyjnych z tym związanych. Zadania te wdrażane są w Polsce przez Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców i Straż Graniczną. UDSC zapewnia między innymi zakwaterowanie i wyżywienie na czas trwania procedur, bezpłatną opiekę medyczną, naukę języka, dostęp do nauki w szkołach i przedszkolach. Postępowania w kwestiach związanych z udzieleniem ochrony osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową w Polsce prowadzone są zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Beneficjenci ochrony międzynarodowej mogą w Polsce brać udział w finansowanych z budżetu państwa indywidualnych programach integracji prowadzonych w powiatowych centrach pomocy rodzinie.

Zakres szkoleń pracowników bezpośrednio współpracujących z obywatelami państw trzecich został znacząco poszerzony i ulepszony. Nadal jednak wymaga dalszego rozwoju i inwestycji, aby stanowił kompleksowe i systemowe rozwiązanie.

Ponadto, przepisy prawa określają szczególną procedurę w odniesieniu do osób wymagających szczególnego traktowania ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy. Tylko w roku 2013 aż 80% z 14000 wniosków o wydanie statusu uchodźcy złożonych zostało przez osoby, które deklarowały bycie ofiarami przemocy fizycznej lub psychicznej. Dlatego też koniecznością jest stworzenie szczególnego modelu działań i procedur w postępowaniu z tymi wnioskodawcami. Ponadto należy podkreślić, że kondycja fizyczna i umysłowa ubiegających się o status uchodźcy w Polsce jest bardzo zróżnicowana. Wielu z nich nie jest świadomych swoich praw i obowiązków albo polskich procedur. Bariery językowe i różnice kulturowe mogą dodatkowo pogłębiać poczucie bezsilności w kontaktach ze społeczeństwem przyjmującym. Konieczne jest rozwiązanie tej kwestii poprzez dodatkowe działania i zasoby dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających szczególnego traktowania ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy.

Organizacje pozarządowe, które realizują szereg działań skierowanych do osób ubiegających się o status uchodźcy, odgrywają w tym obszarze ważną rolę. Dla przykładu, organizacje pozarządowe biorą udział w dostarczaniu pomocy materialnej, usług pomocniczych (m.in. tłumaczenia pisemne i ustne, edukacja), opieki psychologicznej, pomocy społecznej i informacji oraz wsparcia w zakresie procedur administracyjnych i prawnych. Konieczne jest dalsze wspieranie ich działalności.

W dziedzinie przesiedleń doświadczenie zbierane było poprzez udział Polski w drugiej edycji Programu EUREMA (EUREMA II) (czas trwania od 1 stycznia 2012 do 31 marca 2014). Polska zadeklarowała gotowość do przyjęcia 50 osób ubiegających się o azyl, lecz ostatecznie chęć przeniesienia się do Polski potwierdziło 6 osób ubiegających się o azyl (pięcioro obywateli Somalii i jeden obywatel Erytrei). Wszystkie osoby ubiegające się o azyl otrzymały pomoc społeczną od chwili przybycia do Polski, oraz zostały objęte programem integracji trwającym 12 miesięcy. Po przybyciu do Polski, osobom ubiegającym się o azyl zaoferowano intensywny kurs języka polskiego z elementami wiedzy o Polsce i zapewniono wsparcie asystenta ds. kulturalnych, który biegle władał polskim i somalijskim. Jako część programu integracji, osoby ubiegające się o azyl uczyły się na kurs i 6 miesięczny staż w firmie budowlanej. Ponadto w połowie 2013 roku z Afryki do Polski przybyły rodziny wyżej wymienionych osób ubiegających się o azyl (żony i dzieci - łącznie 23 osoby). Rodziny te przybyły do Polski w ramach niestandardowej procedury łączenia rodzin, ponieważ jednym z warunków, pod którym osoby ubiegające się o azyl zdecydowały się przybyć do Polski, była możliwość połączenia się z rodzinami.

Sieć ośrodków dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową wymaga systematycznej pracy mającej na celu poprawę warunków w tych placówkach. Działania pomocowe skierowane do wyżej wymienionej grupy osób, wobec których prowadzone jest postępowanie o ochronę międzynarodową powinny być również rozszerzone.

Rocznie ok. 21,3 mln EUR przeznaczanych jest na działania azyłowe na poziomie budżetu krajowego.

Integracja /Legalna Migracja

W roku 2013 w Polsce przebywało 121 219 obywateli państw trzecich i liczba ta stale rośnie. Obywatele państw trzecich korzystający z ochrony międzynarodowej mogą w Polsce brać udział w indywidualnych programach integracji prowadzonych w powiatowych centrach pomocy rodzinie i finansowanych z budżetu państwa. W roku 2013, 283 obywateli państw trzecich wzięło udział w indywidualnych programach integracyjnych, 131 z nich posiadało

status uchodźców, a 152 korzystało z ochrony uzupełniającej.

Autorzy dokumentu *Polityka migracyjna Polski - stan obecny i postulowane działania* położyli szczególny nacisk na działania związane z integracją obywateli legalnie mieszkających w Polsce. Zakres usług integracyjnych dla obywateli państw trzecich jest ciągle rozszerzany, a świadomość potrzeb grup szczególnie narażonych wzrasta. Najważniejszym elementem działań podejmowanych dotychczas w ramach funduszy europejskich było uczenie obywateli państw trzecich języka polskiego połączone z przekazywaniem wiedzy na temat polskich zwyczajów, historii i prawa.

Należy podkreślić, że w ostatnich latach wiele uwagi i znaczne środki finansowe zostały przeznaczone na poprawę kwalifikacji personelu pracującego z obywatelami państw trzecich na wszystkich poziomach. Stworzono szereg specjalistycznych programów szkoleniowych, odbyło się wiele spotkań i konferencji, w których uczestniczyli także przedstawiciele innych krajów. Pozwoliło to na wymianę doświadczeń, dobrych praktyk i nawiązanie zawodowych relacji z przedstawicielami instytucji działających w obszarze migracji i integracji w innych krajach. Chociaż w obszarze migracji i integracji wprowadzono już w życie wiele działań i projektów, muszą być one kontynuowane; powinny być również tworzone nowe rozwiązania istniejących problemów. Jest to proces długi, ale jego rezultaty spełniają najwyższe standardy UE.

Bardzo duże znaczenie ma silniejsze zaangażowanie instytucji działających na poziomie regionalnym i lokalnym w procesy integracji obywateli państw trzecich mieszkających legalnie w Polsce. Kontynuowana musi być dalsza aktywizacja obywateli państw trzecich poprzez kursy specjalistyczne i niezawodowe szkolenia, naukę języków i ułatwiony dostęp do mieszkań i rynku pracy. Istnieje potrzeba kontynuowania indywidualnych programów wspierania integracji dla beneficjentów ochrony międzynarodowej.

Rocznie ok. 1,2 mln EUR przeznaczanych jest na działania związane z legalną migracją i integracją na poziomie budżetu krajowego.

Powroty

Po wejściu w życie wspomnianej wyżej ustawy jedyną instytucją odpowiedzialną za zwalczanie nielegalnej migracji na terytorium Polski jest Straż Graniczna (SG). Zadanie to wykonywane jest m.in. poprzez działania związane z wydawaniem decyzji nakazujących powrót. SG jest odpowiedzialna zarówno za współorganizację wspomaganých dobrowolnych powrotów jak i wykonywanie przymusowych powrotów. W procedurze wykonywania powrotów dobrowolnych SG współpracuje z np. Międzynarodową Organizacją do spraw Migracji. Ponadto, wsparcie w powrotach dobrowolnych udzielane jest przez UDSC, który finansował te działania ze swojego własnego budżetu i współorganizował je w partnerstwie z Międzynarodową Organizacją do spraw Migracji.

Liczba osób, które zostały faktycznie wydalone w 2013 r.:

Dobrowolnie: 1955 osób w 2013 r. oraz 943 osoby w pierwszej połowie 2014 r.

Przymusowo: 1749 osób w 2013 r. oraz 1028 osób w pierwszej połowie 2014 r.

W 5 ośrodkach strzeżonych istnieje 510 miejsc zaś w ośrodkach zatrzymań jest 48 miejsc. Wykorzystywane są one zarówno dla osób ubiegających się o azyl, jak i powracających. Ogólnie, w roku 2014 w ośrodkach strzeżonych i ośrodkach detencyjnych dla osób

ubiegających się o azyl i powracających przebywało 1630 osób. W tym samym roku 529 obywateli państw trzecich objętych zostało rozwiązaniami alternatywnymi do detencji:

Obywatele państw trzecich zobowiązani do osobistego stawiennictwa w oznaczonych odstępach czasu do organów wskazanych w postanowieniu - do dnia dobrowolnego powrotu - 170 osób;

Obywatele państw trzecich zobowiązani do wpłaty depozytu zabezpieczającego wskazanego w decyzji. Depozyt nie mógł być niższy niż dwukrotność płacy minimalnej określonej przez przepisy dotyczące płacy minimalnej - 7 osób;

Obywatele państw trzecich zobowiązani do zdeponowania dokumentu podróznego w organie wskazanym w decyzji - 39 osób;

Obywatele państw trzecich zobowiązani do zamieszkania w miejscu określonym w decyzji - do dnia dobrowolnego powrotu - 313 osób.

Główne potrzeby w tym obszarze to modernizacja infrastruktury, ulepszenie procedur powrotu poprzez stworzenie środków alternatywnych do zatrzymania dla osób wymagających szczególnego traktowania, indywidualnie udzielane wsparcie i pomoc oraz dalsze szkolenia personelu, jak również ulepszenie procedur powrotu poprzez współpracę z innymi organami. W obszarze dobrowolnych powrotów priorytetem pozostaną inwestycje w zwiększone wsparcie dla reintegracji i współpraca z innymi państwami członkowskimi w celu wymiany dobrych i powszechnych praktyk i organizacji, monitorowania i ewaluacji reintegracji.

Rocznie ok. 14,2 mln EUR przeznaczanych jest na działania związane z powrotami na poziomie budżetu krajowego.

Ponadto, podobnie do praktyki stworzonej w ramach SOLID, Polska udzieli 10% wkładu z budżetu państwa zainteresowanym organizacjom pozarządowym, które wdrażają projekty w ramach procedury konkursowej PK FAMI

3. CELE PROGRAMU

Cel szczegółowy 1 – Azyl

Przepisy ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polski określają zasady ubiegania się przez obywateli państw trzecich o ochronę międzynarodową na terytorium Polski. Zgodnie z prawem procedura może zostać wszczęta poprzez złożenie odpowiedniego wniosku już na granicy Polski oraz na jej terytorium. W obu przypadkach wnioski składane są za pośrednictwem SG do Szefa UDSC. Polskie ustawodawstwo nie przewiduje możliwości ubiegania się o nadanie statusu uchodźcy spoza terytorium Polski. Główny ciężar działań związany z utrzymaniem oraz prawidłowym funkcjonowaniem takiej struktury spoczywa w Polsce na SG oraz UDSC, zatem wzmocnienie zdolności obu tych instytucji w tym zakresie jest obecnie kluczowe.

Należy zaznaczyć, że przepisy przewidują specjalny tryb postępowania w przypadku osób o szczególnych potrzebach. Tylko w roku 2013 spośród ponad 14 tysięcy złożonych wniosków o nadanie statusu uchodźcy, aż 80% osób deklarowało, że jest ofiarą przemocy fizycznej lub psychicznej. Tak duża liczba cudzoziemców o szczególnych potrzebach obliguje do opracowania szczególnego modelu działania oraz procedur postępowania z tą kategorią osób. Osoby ubiegające się w Polsce o nadanie statusu uchodźcy są w różnej kondycji fizycznej i

psychicznej. Wielu spośród nich nie jest świadomych polskich procedur albo swoich praw i obowiązków, a bariera językowa oraz różnice kulturowe dodatkowo mogą pogłębiać uczucie bezradności w kontaktach ze społeczeństwem przyjmującym. Dlatego konieczne jest rozwiązanie tej kwestii poprzez dodatkowe działania i zasoby dostosowane do szczególnych potrzeb osób ubiegających się o azyl.

Sieć ośrodków pobytu dla osób ubiegających się o azyl wymaga systematycznej pracy mającej na celu poprawę warunków w placówkach dla osób, wobec których prowadzone jest postępowanie o ochronę międzynarodową. Działania pomocowe skierowane do tej grupy powinny być również rozszerzone.

Organizacje pozarządowe, które prowadzą szereg działań skierowanych do osób wnioskujących o status uchodźcy i beneficjentów ochrony międzynarodowej odgrywają w tym obszarze ważną rolę. Dla przykładu, organizacje pozarządowe biorą udział w dostarczaniu pomocy materialnej, usług pomocniczych (m.in. tłumaczenia pisemne i ustne, edukacja), opieki psychologicznej, pomocy społecznej i informacji oraz wsparcia w zakresie procedur administracyjnych i prawnych. Konieczne jest dalsze wspieranie ich działalności.

W odniesieniu do powyższego do głównych celów określonych w strategicznym krajowym dokumencie dotyczącym migracji (Polska Polityka Migracyjna) należą m.in.:

- dalszy rozwój działań preintegracyjnych skierowanych do osób ubiegających się o azyl w procedurze udzielania ochrony międzynarodowej;
- dalszy rozwój infrastruktury ośrodków recepcyjnych;
- dalszy rozwój działań integracyjnych wobec uznanych uchodźców, w tym zapobieganie wykluczeniu społecznemu;
- uczestnictwo w programach przesiedlenia i relokacji;
- działania zwiększające świadomość.

Cel krajowy 1 - Przyjęcie/azyl

Do wsparcia przez FAMI

1. Zapewnienie pomocy materialnej, pomocy na granicy, usług pomocniczych (tłumaczenia pisemne i ustne, kształcenie, szkolenia, w tym językowe, działania preintegracyjne), opieki zdrowotnej i psychologicznej, pomocy socjalnej, informacji oraz pomocy w formalnościach administracyjnych i sądowych, informacji i doradztwa w sprawach proceduralnych (w tym procedury powrotu) – adekwatnie do statusu obywatela państwa trzeciego;
2. Zapewnienie oraz monitoring bezpłatnej pomocy oraz reprezentacji prawnej;
3. Identyfikacja grup szczególnego traktowania, opracowanie oraz udzielanie pomocy adekwatnej do potrzeb obywateli państw trzecich;
4. Działania na rzecz środków alternatywnych względem detencji – ustanawianie, opracowywanie, rozwijanie oraz monitorowanie skuteczności takich środków;
5. Działania na rzecz struktur i systemów administracyjnych, rozwijanie profesjonalnych kompetencji oraz kwalifikacji personelu zatrudnionego w ramach systemu azylu i recepcji (w tym również szkolenia wykorzystujące narzędzia stworzone przez Europejski Urząd

Wsparcia w dziedzinie Azylu);

6. Działania na rzecz utrzymania i rozwoju infrastruktury zakwaterowania i systemów przyjmowania cudzoziemców, ulepszanie i wzmacnianie istniejących struktur oraz systemów;
7. Działania informacyjne skierowane do lokalnych społeczności (na przykład kampanie informacyjne, podnoszenie świadomości różnorodności kulturowej);

Inicjatywy prowadzone w celu wsparcia działań celu krajowego będą skutkować m.in.:

wzmocnieniem systemu azylu i recepcji, m.in, poprzez modernizację infrastruktury wykorzystywanej przez przebywające w Polsce osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową,

podniesieniem umiejętności i kwalifikacji personelu,

świadczeniem szerszego zakresu usług wsparcia,

udostępnianiem osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową bezpłatnej pomocy prawnej,

rozwojem odpowiednich metod identyfikacji grup wymagających szczególnego traktowania i udzielania im niezbędnej pomocy

rozwojem i wzmocnieniem systemu alternatyw dla detencji.

Cel krajowy 2 - Ewaluacja

Do wsparcia przez FAMI

1. Działania zwiększające zdolność do gromadzenia, analizowania i rozpowszechniania danych dot. procedur azylowych, zdolności przyjmowania, przesiedleń oraz relokacji, w tym wymiana wiedzy i najlepszych praktyk z państwami Unii Europejskiej oraz państwami trzecimi. Wykorzystywany będzie też zbiór danych statystycznych Eurostatu oraz narzędzia i działania ustanowione przez EASO.
2. Działania zwiększające zdolność do gromadzenia, analizowania i rozpowszechniania danych dot. krajów pochodzenia;
3. Analizy i oceny polityk azylowych, badania wśród grup docelowych, opracowywanie wskaźników, analizy porównawcze;

Inicjatywy prowadzone w celu wsparcia działań celu krajowego będą skutkować m.in.:

wzmocnieniem systemu przyjęć i azylu,

przeprowadzeniem badań, analiz i dostarczanie ekspertyz w zakresie objętym wsparciem funduszu.

Cel krajowy 3 - Przesiedlenie

Do wsparcia przez FAMI

W związku ze znacznym wzrostem w ramach Unii Europejskiej znaczenia tematyki

przesiedleń osób objętych ochroną międzynarodową, a także chęcią podkreślenia solidarności z innymi państwami członkowskimi w powyższym zakresie, UDSC planuje realizację pilotażowego projektu, obejmującego działania, zmierzające do przesiedlenia łącznej grupy około 100 cudzoziemców na terytorium Polski.

W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia przewiduje się m. in. następujące etapy:

organizację wizyt studyjnych do innych krajów członkowskich dla pracowników UDSC oraz przedstawicieli podmiotów współuczestniczących w procedurze przesiedlenia (Straż Graniczna, Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej); w związku z faktem, że planowany projekt będzie pierwszym realizowanym dotychczas polskim przedsięwzięciem w zakresie przesiedleń, niezbędne jest pozyskanie stosownej wiedzy oraz skorzystanie z doświadczeń krajów członkowskich, które będą w stanie podzielić się wiedzą i najlepszymi praktykami w tej dziedzinie,

przeprowadzenia misji selekcyjnej wraz z kursem orientacyjno/informacyjnym dla osób zainteresowanych przesiedleniem obywateli państw trzecich,

organizację misji obejmującej przeprowadzenie wywiadów statusowych z obywatelami państw trzecich zakwalifikowanymi do przesiedlenia (w obecności tłumacza i psychologa) a także przeprowadzenie wstępnych badań medycznych,

transport obywateli państw trzecich do Polski wraz z wydaniem dokumentów podróży, udzielenie rozszerzonej pomocy socjalnej w Polsce (w tym m.in. asysta kulturowa, asysta tłumacza podczas procedury i pobytu w kraju),

opracowanie programu przesiedleń dla przyszłych przedsięwzięć tego rodzaju.

Ze względu na istniejące potrzeby w zakresie przesiedleń, określone we wspólnych priorytetach unijnych, a także zalecenia, wynikające z dokumentu zatytułowanego „Polityka migracyjna Polski - stan obecny i postulowane działania” Urząd do Spraw Cudzoziemców planuje podjąć szereg działań, które zgodnie z celem ogólnym Funduszu będą wspierać starania na rzecz zapewnienia na terytorium Polski ochrony międzynarodowej i trwałego rozwiązania dla uchodźców i wysiedleńców uznanych przez Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców za kwalifikujących się do przesiedlenia. Planowane działania obejmą również ocenę potrzeb w zakresie przesiedleń osób na terytorium Polski, z myślą o przyznaniu tym osobom bezpiecznego statusu prawnego i wspieraniu ich skutecznej integracji. Dodatkowo będą prowadzone działania polegające na tworzeniu warunków sprzyjających integracji, niezależności i samodzielności przesiedlanych uchodźców w perspektywie długoterminowej.

Inicjatywy prowadzone w celu wsparcia działań celu krajowego będą skutkować m.in.: przesiedleniem 100 osób i stworzeniem mechanizmów związanych z przesiedlaniem na bazie priorytetów UE, poświęcając zwiększoną uwagę osobom szczególnego traktowania.

Działania będą zgodne z mechanizmami Unii Europejskiej.

Cel szczegółowy 2 - Integracja/legalna migracja

Polska, mimo niewielkiej skali zjawiska, w coraz większym stopniu staje się krajem imigracyjnym. Sytuacja ta skłoniła polskie władze do wypracowania w ciągu ostatnich lat

całościowych rozwiązań w tym zakresie. W roku 2012 przyjęty został dokument „Polityka migracyjna Polski - stan obecny i postulowane działania”, a kolejny – „Polska polityka integracji - zasady i wytyczne” jest w trakcie zatwierdzania. Jego autorzy zalecają, by przyszła polska polityka migracyjna w ramach UE była proaktywna, poszukująca optymalnych rozwiązań z punktu widzenia rozwoju gospodarczego kraju; powinna być prowadzona mając na względzie spełnienie potrzeb rynku pracy. Dokument zakłada również potrzebę przeprowadzenia pewnych zmian prawnych, organizacyjnych i instytucjonalnych, które pozwolą na otwarcie się Polski na cudzoziemców, jak najlepsze wykorzystanie potencjału migracyjnego z jednoczesnym uwzględnieniem wyzwań związanych z niekontrolowanym napływem oraz obecnością cudzoziemców. Postuluje się uproszczenie procedur i wzmocnienie struktur odpowiedzialnych za migracje, określenie kategorii cudzoziemców, które mają szczególne znaczenie z punktu widzenia interesów Polski, rekomenduje się przebudowę systemu integracji cudzoziemców i monitorowania ich sytuacji oraz zwiększenie roli organizacji pozarządowych i jednostek naukowo-badawczych zajmujących się szeroko rozumianą tematyką migracji. Ponadto w dokumencie zawarto rekomendacje dotyczące przedsięwzięć przeciwdziałających nieuregulowanej migracji oraz zintensyfikowania działań służących integracji cudzoziemców ze społeczeństwem przyjmującym.

Głównym założeniem działań integracyjnych będzie umożliwienie jak najszerszego dostępu do usług integracyjnych wszystkim zainteresowanym cudzoziemcom legalnie przebywającym w Polsce. Dotychczas zdecydowana większość zadań związanych z integracją cudzoziemców niebędących beneficjentami ochrony międzynarodowej realizowana była przez podmioty realizujące projekty w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich. Jak wynika z ewaluacji tych działań, okazały się one niezwykle cenne i potrzebne, a więc będą kontynuowane w ramach nowej perspektywy finansowej. Chodzi tu zarówno o projekty skierowane bezpośrednio do cudzoziemców, w ramach których podnosili oni swoje kompetencje językowe, kulturowe, zawodowe i społeczne, ale także projekty skierowane do społeczeństwa, których celem było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat zjawiska migracji oraz korzyści płynących z obecności różnych grup cudzoziemców w społeczeństwie.

Ponadto, 1 maja 2014 r. weszła w życie Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, regulująca w sposób całościowy kwestie związane z wjazdem i pobytem cudzoziemców w Polsce, w tym w odniesieniu do prawodawstwa Unii Europejskiej.

Wszystkie działania wdrażane planowane do realizacji w Polsce w obszarze legalnej migracji i integracji w ramach tego celu szczegółowego pozostają w zgodzie zarówno z ostatnio przyjętymi w tym obszarze dokumentami krajowymi, jak i przyjętymi propozycjami Komisji Europejskiej.

Należy stworzyć kompleksowy program integracji cudzoziemców oraz upowszechnić wiedzę na temat kanałów legalnej migracji i konsekwencji w zakresie nieuregulowanej migracji. W tym zakresie planuje się poświęcić szczególną uwagę prowadzeniu kampanii informacyjnych.

Cel krajowy 1 - Legalna migracja

Do wsparcia przez FAMI

1. Działania informacyjne skierowane do obywateli państw trzecich w krajach pochodzenia; kampanie informacyjne, strony internetowe promujące migrację legalną ze szczególnym uwzględnieniem kwestii zatrudnienia oraz legalnego wjazdu i pobytu; działania informacyjne prowadzone w Polsce, skierowane do stosownych podmiotów i obejmujące

kwestie migracji legalnej;

2. Rozwijanie zasobów pozwalających ukierunkować i prowadzić rekrutację za granicą zgodnie z zapotrzebowaniem polskiego rynku pracy; ocena umiejętności i kwalifikacji zawodowych, szkolenia niezawodowe zwiększające szanse na rynku pracy, kursy obywatelskie, kursy językowe etc.
3. Pomoc obejmująca wnioski o łączenie rodzin (w rozumieniu Dyrektywy Rady 2003/86/WE);
4. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności do opracowywania, wdrażania, monitorowania i oceny strategii, polityk i środków imigracyjnych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, wzmacnianie rzetelnego procesu badawczego;
5. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności w zakresie gromadzenia, analizowania i rozpowszechniania danych dotyczących procedur i przepływów migracyjnych oraz zezwoleń na pobyt oraz sytuacji migrantów na polskim rynku pracy; opracowanie narzędzi monitoringu, systemów ocen, wskaźników i analiz porównawczych do pomiaru postępów w realizacji strategii; badania, analizy, ekspertyzy etc. obejmujące kwestie legalnej migracji;

Inicjatywy prowadzone w celu wsparcia działań celu krajowego będą skutkować m.in.:

wzmocnieniem kanałów wykorzystywanych do upowszechniania wiedzy o legalnej migracji,

prowadzeniem badań, analiz i dostarczanie ekspertyz w zakresie objętym wsparciem funduszu.

Cel krajowy 2 - Integracja

Do wsparcia przez FAMI

Działania będą kierowane do obywateli państw trzecich przebywających legalnie w Polsce, będących w trakcie uzyskiwania zezwolenia na legalny pobyt i beneficjentów ochrony międzynarodowej oraz bliskich krewnych obywateli państw trzecich.

1. Tworzenie, rozwijanie, wdrażanie spójnej strategii integracyjnej; monitoring i ewaluacja przez wyspecjalizowane instytucje. Wypracowanie odpowiednich metod oceny oraz wskaźników umożliwiający wykazanie stopnia skuteczności działań i osiąganych rezultatów;
2. Działania mające na celu stworzenie systemu założeń i rozwiązań (m.in. ustanowienie mechanizmów/ systemów koordynacji dla zagadnień na różnych poziomach integracji), poszerzenie infrastruktury integracyjnej obejmującej wykorzystanie struktur pomocy społecznej i wzmocnienie roli innych instytucji i organizacji;
3. Zapewnianie doradztwa i pomocy w kwestiach legalizacji pobytu, administracyjnych i prawnych, przysługujących praw pracowniczych, przeciwdziałania dyskryminacji i przestępstw z nienawiści (m.in. kampanie informacyjne, zwiększanie świadomości różnorodności kulturowej), w obszarach zakwaterowania i środków utrzymania, doradztwa i pomocy integracyjnej, opieki zdrowotnej, psychologicznej i socjalnej, opieki nad dziećmi oraz łączenia rodzin;
4. Działania i środki ukierunkowane na kształcenie młodzieży oraz dorosłych; kursy językowe na różnych poziomach oraz działania zwiększające kompetencje i świadomość

prawną mające na celu ułatwienie dostępu do rynku pracy;

5. Działania wspierające usamodzielnienie się i samowystarczalność, wzmocnienie mechanizmów samopomocowych wśród osób ubiegających się o ochronę międzynarodową; działania promujące włączanie osób z grup docelowych w działania skierowane do nich oraz społeczeństwa przyjmującego;
6. Działania preintegracyjne, działania wprowadzające migrantów w społeczeństwo przyjmujące i ułatwiające dostosowanie się i integrację, w tym ułatwiające pozyskiwanie informacji o prawach i obowiązkach, dostępności do usług, opieki nad dziećmi, uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym;
7. Działania kierowane do społeczeństwa przyjmującego oraz na rzecz dialogu międzykulturowego;
8. Działania mające na celu zapobieganie jakimkolwiek formom dyskryminacji cudzoziemców w urzędach, szkołach, dostępie do rynku pracy, ochronie zdrowia oraz kontaktach międzyludzkich;
9. Kampanie informacyjne na rzecz zwalczania negatywnych stereotypów na temat cudzoziemców i budowania dialogu międzykulturowego;
10. Budowanie potencjału beneficjentów projektów, również poprzez wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk oraz tworzenie sieci kontaktów;
11. Specjalne działania skierowane do grup szczególnego traktowania w reakcji na ich wyjątkowe potrzeby, również beneficjentów ochrony międzynarodowej, osób przesiedlonych oraz relokowanych.
12. Szczególne wsparcie dla obywateli państw trzecich objętych ochroną międzynarodową w zakresie łączenia ich z rodziną pozostającą poza granicami Polski;
13. Prowadzenie działań skierowanych do studentów będących obywatelami państw trzecich lub obywateli państw trzecich, którzy są absolwentami polskich uczelni, mających na celu wspomaganie ich integracji ze społeczeństwem polskim;

Cel krajowy 3 - Zdolności

Do wsparcia przez FAMI

1. Rozwijanie i wzmocnienie zdolności monitorowania i oceny strategii migracyjnych, polityk oraz narzędzi integracyjnych na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym; wypracowanie metod oceny oraz wskaźników umożliwiających wykazanie stopnia skuteczności strategii migracyjnych, polityk oraz narzędzi integracyjnych; realizacja projektów badawczych; testowanie i wdrażanie nowych rozwiązań;
2. Rozwój i wzmocnienie zdolności w zakresie gromadzenia, analizowania i rozpowszechniania danych dotyczących procedur i przepływów migracyjnych oraz zezwoleń na pobyt; opracowanie narzędzi monitoringu, systemów ocen, wskaźników i analiz porównawczych do pomiaru postępów w realizacji strategii; badania, analizy, ekspertyzy etc. obejmujące kwestie legalnej i nieuregulowanej migracji;
3. Szkolenia beneficjentów projektów oraz personelu świadczącego usługi publiczne i prywatne; promowanie wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk; współpracy, tworzenia sieci kontaktów oraz zdolności międzykulturowych; poprawa jakości świadczonych usług;

4. Budowanie trwałych struktur organizacyjnych na rzecz integracji i zarządzania różnorodnością; współpraca pomiędzy zainteresowanymi stronami pozwalająca na wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk, łączenie zasobów w celu świadczenia usług na rzecz obywateli państw trzecich;
5. Rozwój i wzmocnienie platform konsultacyjnych dla obywateli państw trzecich i wymiany informacji pomiędzy zainteresowanymi stronami oraz platform dialogu międzykulturowego i religijnego; w tym budowa kompetencji trzeciego sektora;
6. Rozwój usług dostosowanych do potrzeb oraz dostępności obywateli państw trzecich; szkolenia dla beneficjentów projektów i personelu świadczącego usługi publiczne i prywatne (polityka migracyjna, przepisy prawne, szkolenia językowe, szkolenia z zakresu międzykulturowości i antydyskryminacji); promowanie wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk; tworzenie sieci kontaktów i zdolności międzykulturowych; poprawa jakości świadczonych usług; spotkania, konferencje, warsztaty, staże, seminaria w Polsce i państwach trzecich obejmujące problematykę zarządzania legalną migracją.
7. Zapewnienie specjalistycznych szkoleń dla personelu pracującego z obywatelami państw trzecich

Inicjatywy prowadzone w celu wsparcia działań celu krajowego będą skutkować m.in.:

świadczeniem szerokiego zakresu usług adekwatnych do statusu obywateli państw trzecich przebywających na terytorium Polski,
rozwojem umiejętności i kwalifikacji personelu,
silniejszym zaangażowaniem w proces integracji obywateli państw trzecich instytucji działających na poziomie regionalnym i lokalnym,
prowadzeniem badań, analiz oraz ekspertyz w dziedzinie objętej wsparciem funduszu.

Konkretne działanie 3 - Wspólne inicjatywy

Celem działania będzie włączenie mechanizmu ewaluacji integracji do polityk integracyjnych dla beneficjentów ochrony międzynarodowej na poziomie krajowym w odpowiednich krajach projektu. Główne elementy to:

1. Instytucja zarządzająca/koordynująca w każdym z krajów projektu.
2. Gromadzenie danych przez przeszkolonych ekspertów z instytucji rządowych, środowisk akademickich i organizacji pozarządowych.
3. Analiza danych przez przeszkolonych badaczy i ewaluatorów.
4. Baza danych/rejestr online - narzędzie już stworzone i będące w użyciu.
5. Zaangażowanie beneficjentów ochrony międzynarodowej.
6. Upowszechnianie wyników i wymiana doświadczeń pomiędzy krajami partnerskimi.

Lista PC: Polska (lider projektu), Bułgaria, Belgia (MPG), Republika Czeska, Francja, Niemcy, Węgry, Łotwa, Litwa, Holandia, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania, Szwecja i Zjednoczone Królestwo.

Każdy z partnerów stworzy na poziomie krajowym koalicję uczestników, w której główną rolę odgrywać będą przedstawiciele ministerstw i innych instytucji publicznych odpowiedzialnych

za kształtowanie i wdrażanie polityki integracji. Koalicje krajowe składać się będą również z praktyków, badaczy, beneficjentów ochrony międzynarodowej i innych uczestników zaangażowanych w różne działania albo bezpośrednio skierowane do osób ubiegających się o azyl i uchodźców, lub ogólnie nakierowane na poprawę ich sytuacji w danym kraju w obszarach: edukacji, zatrudnienia, mieszkalnictwa, opieki zdrowotnej, udziału w polityce, dostępu do obywatelstwa i łączenia rodzin. Aktywne zaangażowanie uchodźców i beneficjentów ochrony międzynarodowej zapewni ich bezpośredni wpływ na wdrażanie działań. Członkowie partnerstwa będą się regularnie spotykać w celu planowania dalszych kroków w ramach proponowanych działań i oceny działań już podjętych.

Każda z organizacji partnerskich, która otrzymała i zatwierdziła projekt budżetu partnera (wraz z szacowaną kwotą współfinansowania) przed złożeniem propozycji, zapewni 10% współfinansowania.

Konkretne działanie 8 - Legalna migracja

Jako uczestniczące państwo członkowskie: WAT- Action (wiodące państwo członkowskie: Holandia)

Polska jest zainteresowana uczestnictwem w konkretnym działaniu mającym na celu rozpoczęcie operacyjnej i praktycznej współpracy pomiędzy państwami członkowskimi w obszarze internetowych aplikacji wspierających legalną imigrację. Celem jest poznanie najlepszych praktyk oraz wymiana i analiza informacji w zakresie stworzenia procedur aplikacyjnych bardziej przyjaznymi dla klientów w zakresie zarządzania dużymi zbiorami danych i informacjami zawartymi w formularzach wniosków, które miałyby być dystrybuowane wśród wnioskodawców lub wykorzystywane przy tworzeniu profili zagrożeń. Jako uczestniczące państwo członkowskie jesteśmy gotowi podzielić się doświadczeniami i tworzyć dobre praktyki z innymi państwami członkowskimi.

Jako uczestniczące państwo członkowskie będziemy:

- brać udział w Komitecie Sterującym określającym/oceniającym działanie oraz w wizytach studyjnych, niezbędnych spotkaniach/warsztatach w celu osiągnięcia celów działania,

- rozpowszechnić informacje ekspertów/analitików pracujących nad identyfikacją, poprawą i wdrażaniem w ramach sieci NCP.

Od Polski nie wymaga się wkładu finansowego, ale przewiduje się taką możliwość.

Cel szczegółowy 3 - Powrót

Polska od wielu lat pozostaje aktywna w realizacji zarówno powrotów dobrowolnych, jak i przymusowych, poprzez które wspierana jest walka z nieuregulowaną migracją, zwiększa się efektywność wykonywanie umów readmisyjnych oraz trwałość powrotów. Podstawą do organizacji powrotów oraz działań im towarzyszących są przede wszystkim zapisy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych norm i procedur dla Państw Członkowskich dotyczących powrotu nielegalnych imigrantów z państw trzecich (2008/115/WE z 16 grudnia 2008 roku). Ponadto 12 lipca 2005 roku zostało podpisane porozumienie pomiędzy

Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji a Międzynarodową Organizacją ds. Migracji (IOM) w zakresie współpracy w obszarze dobrowolnych powrotów. Porozumienie to stanowi podstawę do realizacji dobrowolnych powrotów w Polsce. Dodatkowo pomoc w organizacji dobrowolnych powrotów jest regulowana ustawą z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z ustawą o cudzoziemcach z 12 grudnia 2013 zarówno finansowanie cudzoziemcowi pomocy w dobrowolnym powrocie, jak i organizowanie powrotu przymusowego powierzono SG. W przypadku powrotów dobrowolnych SG może je organizować przy pomocy podmiotu, do którego statutowych obowiązków należy organizacja dobrowolnych powrotów. Powroty przymusowe są wykonywane wyłącznie przez SG, która jest nie tylko instytucją powołaną do walki z nieuregulowaną migracją, ale również jest odpowiedzialna za wydawanie decyzji zobowiązujących cudzoziemców do powrotu. Poza tym, zgodnie z ww. ustawą o cudzoziemcach SG wykonuje także inne czynności związane z realizacją powrotu oraz wydaje postanowienia w sprawie zastosowania wobec cudzoziemca środków alternatywnych do umieszczenia w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców.

Zapewnieniu przejrzystości powrotów służy monitoring powrotów przymusowych, w ramach którego przewiduje się udział przedstawicieli organizacji, w których statucie znajdują się zadania ukierunkowane na przestrzeganie praw człowieka. Z dniem 1 maja 2014 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2014 r. w sprawie obecności przedstawicieli organizacji pozarządowych w toku działań związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, które jest aktem wykonawczym do ustawy o cudzoziemcach.

Organizacja powrotów przymusowych następuje najczęściej po uprzednim pobycie osoby w ośrodku strzeżonym lub w areszcie dla cudzoziemców, co powoduje konieczność udoskonalenia infrastruktury służącej pobytowi obywateli państw trzecich w tychże ośrodkach..

Głównym celem jest przede wszystkim realizacja działań związanych z powrotem z poszanowaniem godności ludzkiej i praw człowieka. Utrzymane zostaną preferencje dla powrotów dobrowolnych wobec powrotów przymusowych. W odniesieniu do powrotów przymusowych, stosując zasadę przejrzystości, działania monitorujące będą prowadzone przez niezależne organizacje pozarządowe.

Cel krajowy 1 - Środki towarzyszące

Do wsparcia przez FAMI

1. Zapewnianie obywatelom państw trzecich pomocy proceduralnej, socjalnej, a także informacji i doradztwa podczas dopełniania formalności administracyjnych, zwłaszcza osobom wymagającym szczególnego traktowania;
2. Zapewnianie cudzoziemcom opieki medycznej, psychologicznej, prawnej i językowej, zwłaszcza osobom wymagającym szczególnego traktowania;
3. Zapewnienie niezbędnego wsparcia materialnego cudzoziemcom, zwłaszcza osobom wymagającym szczególnego traktowania;
4. Wprowadzanie, rozwijanie, ulepszanie oraz monitorowanie skuteczności środków alternatywnych względem detencji;

5. Wprowadzenie nowych i udoskonalanie istniejących rozwiązań służących skutecznemu monitorowaniu po wrotów przymusowych;
6. Prowadzenie prac remontowo – budowlanych mających na celu udoskonalanie istniejącej infrastruktury, usług i warunków zakwaterowania, przyjmowania lub detencji obywateli państw trzecich;
7. Poprawa warunków zakwaterowania obywateli państw trzecich poprzez doposażenie istniejącej infrastruktury w sprzęt i urządzenia służące podniesieniu standardu przebywania w nich;
8. Koszty utrzymania infrastruktury służącej zakwaterowaniu, przyjmowaniu lub zatrzymywaniu;
9. Zakup sprzętu, w tym narzędzi informatycznych niezbędnych do tworzenia i rozwoju struktur i systemów informatycznych;
10. Szkolenia personelu w zakresie sprawnego i skutecznego prowadzenia operacji powrotowych, zarządzania procedurami oraz ich wdrażania (m.in. szkolenia językowe oraz specjalistyczne, w tym szkolenia miękkie: komunikacja międzykulturowa, antydyskryminacyjna, wrażliwość na potrzeby osób z grup szczególnego traktowania);
11. Identyfikacja grup szczególnego traktowania, opracowanie oraz udzielanie pomocy adekwatnej do potrzeb.

Inicjatywy prowadzone w celu wsparcia działań celu krajowego będą skutkować m.in.:

świadczeniem szerokiego zakresu usług pomocy odpowiednich do statusu obywateli państwa trzecich,
 udostępnianiem osobom ubiegającym się o azyl bezpłatnej pomocy prawnej,
 rozwojem i wzmocnieniem systemu alternatyw dla detencji,
 wzmocnieniem systemu monitorowania powrotów przez niezależne organizacje pozarządowe,
 rozwojem umiejętności i kwalifikacji personelu.

Cel krajowy 2 - Środki w zakresie powrotów

Do wsparcia przez FAMI

1. Działania przygotowawcze dotyczące powrotów, m.in. identyfikacja obywateli państw trzecich, wydawanie dokumentów podróży, poszukiwanie członków rodziny, badania lekarskie, pomoc medyczna, organizacja podróży, doradztwo przed powrotem, wsparcie przed oraz po powrocie, również finansowe oraz obejmujące zakwaterowanie i wyżywienie;
2. Współpraca z organami i instytucjami w krajach trzecich służąca podjęciu działań w zakresie powrotów zarówno dobrowolnych, jak i przymusowych, w tym readmisji;
3. Realizacja operacji powrotowych, dobrowolnych oraz przymusowych w tym readmisji, wykonywanych drogą lądową i lotniczą (loty rejsowe i czarterowe);
4. Podwyższenie standardu doprowadzeń, poprzez zakup pojazdów do transportu obywateli państw trzecich, sprzętu i usług niezbędnych w doprowadzeniach

przeznaczonych dla obywateli państw trzecich i funkcjonariuszy;

5. Działania w państwach trzecich mające na celu zapewnienie obywatelowi państwa trzeciego odpowiedniej pomocy;
6. Pomoc reintegracyjna, w tym zachęty finansowe, szkolenia, staże, pomoc w znalezieniu zatrudnienia, wsparcie przy rozpoczęciu działalności gospodarczej;
7. Specjalna pomoc dla osób wymagających szczególnego traktowania;

Inicjatywy prowadzone w celu wsparcia działań celu krajowego będą skutkować m.in.:

wzmocnieniem systemu powrotów i reintegracji z priorytetem udzielanym powrotom dobrowolnym,

rozwojem odpowiednich metod identyfikacji grup wymagających szczególnego traktowania i udzielania im niezbędnej pomocy.

Cel krajowy 3 - Współpraca

Do wsparcia przez FAMI

1. Działania mające na celu promowanie, rozwijanie i wzmocnianie współpracy pomiędzy podmiotami państw członkowskich zajmującymi się kwestią powrotów, w szczególności organizacja i udział w spotkaniach z przedstawicielami państw członkowskich;
2. Wspólne działania podmiotów państw członkowskich dotyczące powrotów;
3. Działania zmierzające do wspierania współpracy między odpowiednimi instytucjami państw trzecich a służbami państw członkowskich w zakresie powrotów, służące wzmocnieniu zdolności państw trzecich do przeprowadzania powrotów, w szczególności w zakresie readmisji i reintegracji;
4. Działanie zmierzające do wzmocnienia zdolności do opracowywania skutecznej i trwałej polityki w zakresie powrotów, w szczególności służące wymianie informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń, a także łączenia zasobów, którymi dysponują państwa członkowskie, angażujące zainteresowane podmioty;
5. Działania zwiększające zdolność do gromadzenia, analizy i rozpowszechniania danych i informacji dotyczących procedur i środków w zakresie powrotów, zdolności do przyjmowania i zatrzymywania, powrotów przymusowych i dobrowolnych, monitorowania i reintegracji;
6. Działania ukierunkowane na ocenę polityk w zakresie powrotów, w szczególności: opracowywanie danych, wskaźników, analiz porównawczych, badań czy oceny skutków;
7. Działania informacyjno-promocyjne w krajach trzecich, mające na celu podniesienie świadomości w zakresie legalnych kanałów migracyjnych a także zagrożeń związanych z nielegalną migracją.

Inicjatywy prowadzone w celu wsparcia działań celu krajowego będą skutkować m.in.:

rozwojem umiejętności i kwalifikacji personelu,

prowadzeniem badań, analiz i dostarczanie ekspertyz w zakresie objętym wsparciem funduszu.

Konkretne działanie 5 - Wspólny powrót

Jako uczestniczące państwo członkowskie: MedCOI 4- Action (wiodące państwo członkowskie: Holandia)

Polska jest zainteresowana uczestnictwem w konkretnym działaniu. MedCOI pozwoli europejskim państwom partnerskim na szybki dostęp do wiarygodnych i aktualnych informacji na temat dostępności leczenia w krajach, z których pochodzą wnioskodawcy poszukujący międzynarodowej ochrony i/lub osoby składające wnioski związane z prawami człowieka. Informacja ta wykorzystywana jest przy ocenie wniosków o ochronę międzynarodową i przy innych procedurach imigracyjnych, jak również, by odpowiedzieć na pytania dotyczące powrotu danej osoby do jej kraju pochodzenia, szczególnie czy powrót taki byłby możliwy, czy raczej naruszałby zobowiązania międzynarodowe.

Jako uczestniczące państwo członkowskie będziemy:

brać udział w niezbędnych spotkaniach/warsztatach w celu osiągnięcia celów działania

wnosić wkład w działanie, by uzyskać, dzielić się i wymieniać informacje na temat dostępności leczenia w kraju pochodzenia.

Od Polski nie wymaga się wkładu finansowego do roku 2017, kiedy to EASO planuje przejąć działanie. Wkład w działanie i jego organizacja od roku 2017 ma być przedmiotem studium wykonalności i decyzji zarządu EASO.

Cel szczegółowy 4 – Solidarność

ORIENTACYJNY HARMONOGRAM

Cel szczegółowy	CK/KD	Główne działanie	Nazwa działania	Rozpoczęcie fazy planowania	Rozpoczęcie fazy wdrażania	Rozpoczęcie fazy zamknięcia
CS1 - Azyl	CK1 - Przyjęcie/azyl	1	Działania mające na celu udzielenie wsparcia obywatelom państw trzecich	2015	2015	2020
CS1 - Azyl	CK1 - Przyjęcie/azyl	2	Działania kierowane do struktur i systemów administracyjnych	2015	2015	2020
CS1 - Azyl	CK1 - Przyjęcie/azyl	3	Działania informacyjne kierowane do lokalnych społeczności	2015	2015	2020
CS1 - Azyl	CK2 - Ewaluacja	1	Działania ulepszające jakość danych na temat zarządzania procedurami azylowymi	2015	2015	2020
CS1 - Azyl	CK2 - Ewaluacja	2	Działania ulepszające jakość danych na temat krajów pochodzenia	2015	2015	2020
CS1 - Azyl	CK2 - Ewaluacja	3	Analiza i ewaluacja polityk azylowych	2015	2015	2020
CS1 - Azyl	CK3 - Przesiedlenie	1	Wizyty studyjne, misje;	2015	2015	2020
CS1 - Azyl	CK3 - Przesiedlenie	2	Wizyty selekcyjne, transport obywateli państw trzecich	2015	2015	2020
CS1 - Azyl	CK3 - Przesiedlenie	3	Wsparcie na miejscu	2015	2016	2020
CS2 - Integracja/legalna migracja	CK1 - Legalna migracja	1	Działania informacyjne i tworzenie zasobów, które pozwolą na rekrutację pracowników za granicą	2015	2015	2020
CS2 - Integracja/legalna migracja	CK1 - Legalna migracja	2	Wsparcie w zakresie wniosków o łączenie rodzin	2015	2015	2020
CS2 - Integracja/legalna migracja	CK1 - Legalna migracja	3	Rozwijanie i wzmacnianie potencjału związanego ze strategiami, politykami i działaniami imigracyjnymi	2015	2015	2020
CS2 - Integracja/legalna migracja	CK2 - Integracja	1	Działania związane ze strategią integracyjną mającą na celu stworzenie systemu założeń i rozwiązań	2015	2015	2020
CS2 - Integracja/legalna migracja	CK2 - Integracja	2	Działania mające na celu integrację obywateli państw trzecich	2015	2015	2020
CS2 - Integracja/legalna migracja	CK2 - Integracja	3	Działania skierowane do społeczeństwa przyjmującego	2015	2015	2020
CS2 - Integracja/legalna migracja	CK3 - Zdolności	1	Działania ulepszające jakość danych na temat kwestie integracji	2015	2015	2020

CS2 - Integracja/legalna migracja	CK3 - Zdolności	2	Budowanie trwałych struktur organizacyjnych dla zarządzania integracją i różnorodnością	2015	2015	2020
CS2 - Integracja/legalna migracja	CK3 - Zdolności	3	Tworzenie usług dostosowanych do potrzeb i dostępności obywateli państw trzecich	2015	2015	2020
CS2 - Integracja/legalna migracja	KD3 – Wspólne inicjatywy	1	Zbieranie danych	2015	2015	2020
CS2 - Integracja/legalna migracja	KD3 – Wspólne inicjatywy	2	Analiza danych	2015	2015	2020
CS2 - Integracja/legalna migracja	KD3 – Wspólne inicjatywy	3	Rozpowszechnienie rezultatów	2015	2015	2020
CS3 - Powrót	CK1 – Środki towarzyszące	1	Udzielanie obywatelom państw trzecich szerokiego spektrum wsparcia, szczególnie grupom wymagającym szczególnego traktowania	2015	2015	2020
CS3 - Powrót	CK1 – Środki towarzyszące	2	Wprowadzanie nowych i ulepszanie istniejących rozwiązań dla skutecznego monitorowania przymusowych powrotów	2015	2015	2020
CS3 - Powrót	CK1 – Środki towarzyszące	3	Poprawa warunków zakwaterowania	2015	2015	2020
CS3 - Powrót	CK2 - Środki w zakresie powrotów	1	Działanie przygotowawcze	2015	2015	2020
CS3 - Powrót	CK2 - Środki w zakresie powrotów	2	Powroty dobrowolne	2015	2015	2020
CS3 - Powrót	CK2 - Środki w zakresie powrotów	3	Powroty przymusowe	2015	2015	2020
CS3 - Powrót	CK3 - Współpraca	1	Działania wspólne z innym Państwami Członkowskimi	2015	2015	2020
CS3 - Powrót	CK3 - Współpraca	2	Działania wspólne z państwami trzecimi	2015	2015	2020
CS3 - Powrót	CK3 - Współpraca	3	Działania promocyjne i informacyjne	2015	2015	2020

4. PRZYPADKI SZCZEGÓLNE

4.1 Przesiedlenie

Uzasadnienie liczby osób, które mają zostać przesiedlone

W związku z art. 17.2 of Rozporządzenia no 516/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady z 16 kwietnia 2014 Polska deklaruje gotowość przesiedlenia 900 obywateli państw trzecich z Syrii.

Plan zadeklarowanych działań

Grupy szczególnie wrażliwe i wspólne priorytety unijne w zakresie przesiedleń (Kwota ryczałtowa wynosząca 10 000 EUR na osobę przesiedloną)	2014-2015	2016-2017	2018-2020
Uchodźcy syryjscy w regionie		900	
Priorytety Unii łącznie		900	
Suma całkowita		900	

4.2 Relokacja osób korzystających z ochrony międzynarodowej

	From	To	2014-2015	2016-2017	2018-2020
Transfer		Polska	0		
Relocation (2015/1523)	Grecja	Polska	0	440	
Relocation (2015/1523)	Włochy	Polska	0	660	
Relocation (2015/1601)	Grecja	Polska	0	3 881	
Relocation (2015/1601)	Włochy	Polska	0	1 201	

5. WSKAŹNIKI WSPÓLNE I WSKAŹNIKI SPECYFICZNE DLA PROGRAMU

Cel szczegółowy	1 - Azyl			
	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa	Wartość docelowa
C1 - Liczba osób należących do grup docelowych, którym udzielono pomocy w ramach projektów dotyczących systemów przyjmowania i systemów azylowych i wspieranych z przedmiotowego funduszu	Liczba	0,00	4 000,00	Sprawozda wczosć projektu
C2.1 - Pojemność (tzn. liczba miejsc) nowej infrastruktury zakwaterowania do celów przyjmowania, stworzonej zgodnie z minimalnymi wymogami dotyczącymi warunków przyjmowania określonymi w dorobku prawnym UE, oraz istniejącej infrastruktury zakwaterowania do celów przyjmowania, udoskonalonej zgodnie z tymi samymi wymogami w następstwie projektów wspieranych w ramach tego Funduszu	Liczba	0,00	500,00	Sprawozda wczosć projektu
C2.2 - Udział procentowy w łącznej pojemności dotyczącej zakwaterowania do celów przyjmowania	%	0,00	22,00	Sprawozda wczosć projektu
C3.1 - Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach poświęconych tematyce azylowej z pomocą przedmiotowego funduszu	Liczba	0,00	1 000,00	Sprawozda wczosć projektu
C3.2 - Ta sama liczba wyrażona jako odsetek całkowitej liczby pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach poświęconych tej tematyce	%	0,00	60,00	Sprawozda wczosć projektu
C4 - Liczba dokumentów informacyjnych na temat kraju pochodzenia i misji informacyjnych przeprowadzonych z pomocą przedmiotowego funduszu	Liczba	0,00	10,00	Sprawozda wczosć projektu
C5 - Liczba projektów wspieranych w ramach przedmiotowego funduszu służących opracowywaniu, monitorowaniu i ocenie polityk w zakresie azylu w państwach członkowskich	Liczba	0,00	1,00	Sprawozda wczosć projektu
C6 - Liczba osób należących do grup wsparciu z przedmiotowego funduszu	Liczba	0,00	100,00	Organ odpowiedzialny za przemieszczanie osób

Cel szczegółowy	2 - Integracja/legalna migracja			
	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa	Wartość docelowa
C1 - Liczba osób należących do grup docelowych, objętych środkami poprzedzającymi wyjazd wspieranymi w ramach przedmiotowego funduszu	Liczba	0,00	1 000,00	Sprawozda wczosć projektu
C2 - Liczba osób należących do grup docelowych, wspieranych z przedmiotowego funduszu poprzez środki integracji w ramach strategii krajowych, lokalnych i regionalnych	Liczba	0,00	100 000,00	Sprawozda wczosć projektu

C3 - Liczba lokalnych, regionalnych i krajowych ram/środków/narzędzi polityki udostępnionych dzięki środkom wspieranym w ramach przedmiotowego funduszu, służących integracji obywateli państw trzecich, angażujących społeczeństwo obywatelskie, wspólnoty migrantów oraz wszelkie inne właściwe strony	Liczba	0,00	50,00	Sprawozdawczość projektu
C4 - Liczba wspieranych w ramach przedmiotowego funduszu projektów współpracy z innymi państwami członkowskimi dotyczących integracji obywateli państw trzecich	Liczba	0,00	10,00	Sprawozdawczość projektu
C5 - Liczba projektów wspieranych w ramach przedmiotowego funduszu, służących opracowywaniu, monitorowaniu i ocenie polityk integracyjnych w państwach członkowskich	Liczba	0,00	5,00	Sprawozdawczość projektu

Cel szczegółowy	3 - Powrót			
	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa	Wartość docelowa
C1 - Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach zorganizowanych z pomocą przedmiotowego funduszu, poświęconych tematyce powrotów,	Liczba	0,00	3 500,00	Sprawozdawczość projektu
C2 - Liczba osób powracających, które przed powrotem lub po nim otrzymały pomoc częściowo finansowaną z przedmiotowego funduszu	Liczba	0,00	4 000,00	Sprawozdawczość projektu
C3 - Liczba osób powracających, których powrót był częściowo finansowany z przedmiotowego funduszu, i liczba osób, które wróciły dobrowolnie	Liczba	0,00	4 000,00	Sprawozdawczość projektu
C4 - Liczba osób powracających, których powrót był częściowo finansowany z przedmiotowego funduszu, i liczba osób wydalonych	Liczba	0,00	3 500,00	Sprawozdawczość projektu
C5 - Liczba monitorowanych operacji wydalenia częściowo finansowanych z funduszu	Liczba	0,00	24,00	Sprawozdawczość projektu
C6 - Liczba projektów wspieranych w ramach przedmiotowego Funduszu, mających na celu tworzenie, monitorowanie i ewaluację polityk powrotu w państwach członkowskich	Liczba	0,00	0,00	Sprawozdawczość projektu

6. RAMY PRZYGOTOWANIA ORAZ WDROŻENIA PROGRAMU PRZEZ PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE

6.1 Uczestnictwo partnerstw w opracowywaniu programu

Projekt PK FAMI został przygotowany w Departamencie Współpracy Międzynarodowej i Funduszy Europejskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na podstawie informacji uzyskanych od kluczowych instytucji dotychczas zaangażowanych w realizację działań w ramach funduszy Programu ogólnego SOLID. Następnie PK FAMI został poddany konsultacjom społecznym: został opublikowany na stronie internetowej ministerstwa poświęconej funduszom, wraz z zaproszeniem do składania uwag i komentarzy. Miało to umożliwić organizacjom potencjalnie zainteresowanym pracą z FAMI przedstawienie dodatkowych lub brakujących informacji/działań albo komentarzy. W pierwszej rundzie konsultacji Organ Odpowiedzialny otrzymał 13 zestawów komentarzy i propozycji działań.

Większość uwag została uwzględniona a przedstawione propozycje zostały włączone do projektu dokumentu. Zaktualizowany PK FAMI został ponownie opublikowany na stronie internetowej, wraz z zaproszeniem do składania dalszych komentarzy i uwag w drugiej rundzie konsultacji. Ponadto, dokument był dyskutowany na otwartym spotkaniu informacyjnym zorganizowanym przez Organ Odpowiedzialny z udziałem przedstawicieli wszystkich zainteresowanych stron. Podczas spotkania i w procesie dalszych konsultacji Organ Odpowiedzialny otrzymał 7 zestawów uwag, z których ogromna większość została wzięta pod uwagę podczas tworzenia ostatecznej wersji PK FAMI. Dokument został następnie przedstawiony do konsultacji międzyresortowemu zespołowi ds. Funduszu Schengen, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców, Funduszu Granic Zewnętrznych oraz Europejskiego Funduszu Powrotów Imigrantów. Po otrzymaniu opinii członków zespołu dokument zostanie przesłany Komisji Europejskiej do zatwierdzenia.

Organ Odpowiedzialny planuje kontynuację spotkań z przedstawicielami organizacji międzynarodowych, organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi na poprzednich zasadach, tj. co najmniej raz na kwartał lub częściej, w miarę potrzeb. Spotkania te będą forum do wymiany doświadczeń w zakresie tworzenia, wdrażania, monitorowania i ewaluacji PK FAMI.

6.2 Komitet monitorujący

Rolę Komitetu Monitorującego dla obu instrumentów finansowych (Fundusz Azylu, Migracji i Integracji oraz Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego) przyjmie Międzyresortowy Zespół ds. FAMI i FBW (MZ), podobnie jak w przypadku funduszy wdrażanych w ramach Programu Ogólnego SOLID. MZ będzie skupiał przedstawicieli szeregu instytucji, które mają kluczowe znaczenie z powodu charakteru swoich działań, w tym Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Finansów, Urząd do spraw Cudzoziemców, Komendę Główną Straży Granicznej i Komendę Główną Policji. Członkowie MZ zaangażowani są w projekt, realizację, monitorowanie i ocenę PK FAMI. Brali oni udział w tworzeniu PK FAMI i będą brali udział w wyborze projektów mających otrzymać finansowanie, będą również wydawali opinie o znaczących zmianach we wdrażanych projektach.

6.3 Wspólne ramy monitorowania i oceny

Organ Odpowiedzialny, przy wsparciu Organu Delegowanego będzie odpowiadał za ewaluację. Dotychczas, OO wspólnie z OD również pełniły tę rolę w ewaluacji funduszy SOLID. Jako część funduszu FAMI, OO rozważa zlecenie całości lub części ewaluacji - podmiotowi zewnętrznemu.

Dane projektowe, obejmujące również wskaźniki, będą zbierane w ramach sprawozdawczości projektowej (kwartalnej i okresowej) i analizowane przez Organ Odpowiedzialny i Organ Delegowany. Dodatkowo będą one weryfikowane podczas monitoringu i poświadczania wydatków.

6.4 Zaangażowanie partnerów w realizację, monitorowanie i ocenę programu krajowego

Partnerami na poziomie prac przygotowawczych PK FAMI jest szerokie grono podmiotów, obejmujące zarówno instytucje publiczne, jak i organizacje pozarządowe, międzyrządowe oraz międzynarodowe. Wypracowana dobra praktyka konsultacji będzie kontynuowana. Partnerami na poziomie wdrażania PK FAMI będą członkowie Zespołu Międzyresortowego ds. FAMI i FBW, analogicznie do funduszy wdrażanych w ramach Programu ogólnego SOLID. MZ będzie również działał jako Komitet Monitorujący dla obu mechanizmów finansowych (Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego). MZ będzie skupiał przedstawicieli szeregu instytucji, które mają kluczowe znaczenie z powodu charakteru swoich działań, w tym Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (odpowiedzialne w Polsce za integrację i legalną migrację), Ministerstwo Finansów, Urząd do Spraw Cudzoziemców, Komendę Główną Straży Granicznej i Komendę Główną Policji.

Ponadto, Organ Odpowiedzialny planuje organizację kwartalnych spotkań w szerokim gronie przedstawicieli organizacji międzynarodowych, organizacji pozarządowych i partnerów społecznych w celu wymiany doświadczeń w obszarze tworzenia, wdrażania, monitorowania i ewaluacji PK FAMI.

Dodatkowo, każdy projekt wybrany do dofinansowania - zarówno w trybie pozakonkursowym, jak i konkursowym - będzie przedkładany do zatwierdzenia członkom Międzyresortowego Zespołu ds. FAMI i FBW, którzy będą ostatecznie zatwierdzać wybrane działania. Do członków MZ należeć będą przedstawiciele instytucji, które działają jako instytucje odpowiedzialne za inne programy operacyjne przyznają dofinansowanie, badając każdy projekt również pod względem synergii z innymi mechanizmami finansowymi, w tym z Funduszami Strukturalnymi, Funduszami Inwestycyjnymi i Funduszem Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

6.5 Informacja i promocja

Organ Odpowiedzialny prowadzi dwujęzyczną (polską i angielską) stronę internetową w całości poświęconą instrumentom finansowym: fundusze.msw.gov.pl. Od samego początku prac nad projektem PK FAMI odpowiednie informacje i dokumenty publikowane były na tej stronie. Projekt PK FAMI został opublikowany oraz przeprowadzone zostały konsultacje; strona internetowa będzie zawierała wersję ostateczną PK FAMI po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

Ponadto, po zatwierdzeniu ostatecznej wersji PK FAMI Organ Odpowiedzialny zorganizuje spotkanie/konferencję poświęconą prezentacji PK FAMI i pozyskiwaniu wsparcia finansowego z tego funduszu.

Jako część działań związanych z wdrażaniem, monitorowaniem i ewaluacją PK FAMI, wszystkie kluczowe dokumenty i materiały będą odpowiednio oznaczone, zapewniając odpowiednią widoczność finansowaniu z FAMI. OO zapewni również odpowiednie oznaczenie dokumentacji i materiałów finansowanych w ramach Pomocy Technicznej FAMI.

Ponadto, OO i OD zapewnią, że w ramach projektów partnerzy i beneficjenci spełnili wymaganie zapewnienia widoczności projektów finansowanych z PK FAMI. Wszystkie odpowiednie przepisy regulujące powyższe wymaganie będą zawarte w umowach/porozumieniach zawieranych z beneficjentami/partnerami i będą monitorowane przez OO i OD.

Ponadto, OO rozważa wykorzystanie strony internetowej jako narzędzia promocji działań wdrażanych w ramach FAMI.

6.6 Koordynacja i komplementarność z innymi instrumentami

Działania wdrażane w ramach PK FAMI będą komplementarne do działań w ramach innych unijnych i krajowych instrumentów finansowych, w tym Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych a także innych programów UE i instrumentów finansowych. Podczas przygotowywania PK FAMI komplementarność została zapewniona m.in. przez dwie rundy otwartych konsultacji, w których zainteresowane strony mogły przedstawiać swoje uwagi, również w tej kwestii. W procesie ewaluacji i wyboru projektów, Organ Odpowiedzialny zapewni komplementarność na poziomie projektu - podobnie do procedur wykorzystywanych przy wdrażaniu funduszy SOLID, od każdego beneficjenta wymagane będzie przedstawienie wyjaśnienia w formularzu wniosku. Na poziomie programu komplementarność zapewniona będzie przez członków MZ w ramach procedury wyboru projektów.

6.7 Beneficjenci

6.7.1. Wykaz pięciu głównych rodzajów beneficjentów programu

władze państwowe,

ogranym samorządowe,

organizacje pozarządowe,

organizacje międzynarodowe,

instytucje edukacyjne/badawcze

6.7.2. Bezpośrednie udzielenie zamówienia (w stosownych przypadkach)

Z wykorzystaniem procedury *direct award* planowane są działania w ramach wszystkich Celów szczególnych PK FAMI. Instytucje, które będą je realizowały, posiadają monopol *de iure*. Z wykorzystaniem procedury *direct award* planowane są działania w ramach

wszystkich Celów szczegółowych PK FAMI. Instytucje, które będą je realizowały posiadają monopol *de iure* na prowadzenie niektórych działań w sferze objętej wsparciem funduszu. Proces przyznawania grantu będzie analogiczny jak w przypadku funduszy Programu Ogólnego SOLID: zainteresowane instytucje będą zgłaszały swoje propozycje projektów, wraz z odpowiednim uzasadnieniem objęcia danego działania procedurą *direct award*. Propozycje działań będą oceniane przez zespoły niezależnych ekspertów, następnie przekazywane do konsultacji członkom MZ. W przypadku uzyskania pozytywnej decyzji członków MZ OO przyzna danej instytucji dofinansowanie na wdrożenie planowanego w ramach projektu działania. Wdrażanie tego typu projektów będzie nadzorowane bezpośrednio przez OO, która będzie również akceptować ewentualne zmiany w projektach. Ponadto projekty będą monitorowane przez OO oraz OD w celu zapewnienia prawidłowości ich wdrażania.

7. PLAN FINANSOWY PROGRAMU

Tabela 1: Plan finansowy Funduszu Azylu, Migracji i Integracji

Cel szczegółowy/cel krajowy/działanie szczególne	Ogółem
CS1.CK1 Przyjęcie/azyl	11 384 180,00
CS1.CK2 Ewaluacja	528 320,00
CS1.CK3 Przesiedlenie	787 500,00
OGÓŁEM CS1 Azyl	12 700 000,00
CS2.CK1 Legalna migracja	5 055 253,44
CS2.CK2 Integracja	21 635 680,16
CS2.CK3 Zdolności	6 831 967,18
CK CS OGÓŁEM2 Integracja/legalna migracja	33 522 900,78
CS2.KD3 Wspólne inicjatywy	5 983 144,20
CS2.KD8 Legalna migracja	
KD CS OGÓŁEM2 Integracja/legalna migracja	5 983 144,20
OGÓŁEM CS2 Integracja/legalna migracja	39 506 044,98
CS3.CK1 Środki towarzyszące	7 625 080,00
CS3.CK2 Środki w zakresie powrotów	4 117 340,00
CS3.CK3 Współpraca	957 580,00
CK CS OGÓŁEM3 Powrót	12 700 000,00
CS3.KD5 Wspólny powrót	
KD CS OGÓŁEM3 Powrót	0,00
OGÓŁEM CS3 Powrót	12 700 000,00
OGÓŁEM CS4 Solidarność	0,00
Pomoc techniczna	4 487 576,22
Przypadki szczególne OGÓŁEM	46 092 000,00
OGÓŁEM	115 485 621,20

Tabela 2: Poręczenia w przypadkach szczególnych

Poręczenia w przypadkach szczególnych	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ogółem
Przesiedlenie ogółem			4 500 000,00	4 500 000,00				9 000 000,00
Relocation (2015/1523) total	0,00	0,00	3 300 000,00	3 300 000,00				6 600 000,00
Relocation (2015/1601) total	0,00	0,00	15 246 000,00	15 246 000,00				30 492 000,00
Relokacja ogółem	0,00	0,00						0,00
OGÓLEM	0,00	0,00	23 046 000,00	23 046 000,00				46 092 000,00

Tabela 3: Całkowite roczne zobowiązania UE (w EUR)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	OGÓLEM
Azyl i solidarność	0,00	4 469 291,57	41 327 492,00	4 696 034,00	4 254 476,00	2 464 373,00	2 458 406,00	59 670 072,57
Integracja i powrót	0,00	11 241 253,63	10 554 720,00	8 411 403,00	7 367 652,00	9 120 260,00	9 120 260,00	55 815 548,63
OGÓLEM	0,00	15 710 545,20	51 882 212,00	13 107 437,00	11 622 128,00	11 584 633,00	11 578 666,00	115 485 621,20

Uzasadnienie dotyczące każdego odstępstwa od minimalnych wartości określonych w rozporządzeniach szczegółowych

Dokumenty

Tytuł dokumentu	Typ dokumentu	Data dokumentu	Lokalny nr referencyjny	Nr referencyjny Komisji	Liczba kontrolna	Pliki	Data wysłania	Wysłane przez

Liczba kontrolna wszystkich ustrukturyzowanych danych: 3349963437